

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Свилен Райчев

за кандидат: доц. д-р Елица Нешевска

във връзка с конкурса за заемане на академичната длъжност

професор по класическо пеене

направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,

обявен в Държавен вестник, брой 111 от 31.12.2021 г.,

към катедра КЛП при ВФ на НМА "Проф. Панчо Владигеров" - София

Елица Нешевска е родена в София. Тя е изявен млад вокален педагог с активна изпълнителска дейност на камерната сцена.

През 2000 г. завършва НМА "Проф. Панчо Владигеров" в класа по пеене на проф. Мила Дюлгерова с образователната степен "магистър". Има и магистърска степен по специалността "Стопанско управление" от Техническият университет, София.

В периода 2001-2009 г. е била последователно парламентарен секретар на Министерството на младежта и спорта, заместник-министър на младежта и спорта, парламентарен секретар на Министерството на държавната администрация и административната реформа. Въпреки голямата си натовареност в този период Елица Нешевска не прекъсва връзката си с музиката и със своята Алма матер – НМА. През 2003 г. става асистент към катедра "Класическо пеене" във Вокален факултет и последователно минава през всички степени на академично израстване – хоноруван асистент след конкурс (2004 г.), щатен асистент след конкурс (2006 г.), старши асистент (2009 г.), главен асистент (2010 г.). През 2015 г. след успешно защитен дисертационен

труд на тема “Проф. Мати Пинкас – ярък представител на българското музикално изкуство през втората половина на XX век – творчески и педагогически принципи“ придобива образователната и научна степен „доктор“. От 2016 г. е доцент със свой клас по Класическо пеене.

Елица Нешевска непрекъснато усъвършенства вокално-изпълнителската си техника. Активен участник е в майсторския клас, проведен от проф. Мати Пинкас в рамките на Софийски музикални седмици, в първия майсторски клас по интерпретация на френска музика на Вера Николова и Оливие Дориа, Международния майсторски клас върху операта "Дон Карлос" от Дж. Верди с Лучана Д'Интино и Роберто Скандиуци, Майсторския клас на Роберто Скандиуци - *Violopera Masterclasses* в Тревизо, Италия.

Особено ползотворно се оказва дългогодишното задълбочено сътрудничество с изтъкнатия творец и вокален педагог проф. Мати Пинкас, плод на което е и дисертационния труд на кандидатката.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по класическо пеене - обявен от НМА „Проф. Панчо Владигеров“, доц. д-р Елица Нешевска предоставя необходимия набор от документи и материали в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и спецификата на конкурса. Справката покрива минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност професор по класическо пеене в Област 8: Изкуства и отговаря на критериите за приносен характер, по смисъла в ППЗРАСРБ.

Доц. д-р Елица Нешевска участва в конкурса представяйки като хабилитационен труд:

1. Справка за приносния характер на художествено-творческата дейност след заемане на академичната длъжност „доцент“ (2016), която съдържа: Художественотворческа дейност /престижни изяви с изведени приносни моменти/.
2. Справка за приносния характер на педагогическа дейност /студенти лауреати на конкурси, професионална реализация на студенти/

3. Справка за научно – публицистична дейност /монография, статии, рецензии/
4. Справка за изпълнение на минималните изисквания за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по класическо пеене (официализирана в НАЦИД).

В справката за приносния характер на художествено-творческата дейност изпъква нейната *Камерна изпълнителска дейност*. Тя е разделена на два основни дяла: Камерни вокални произведения от български автори и от полски автори.

Елица Нешевска е първи изпълнител на множество произведения от български композитори на Нова българска музика. От 2003 г. до настоящия момент съвместно с пианистката проф. Благовеста Константинова регулярно представя тематични рецитали с творби от български композитори. А ползотворното партньорство с доц. д-р Елена Каралийска, уважаван изследовател на полското песенно творчество, довежда до навлизане в стилистиката на полската камерна вокална музика и запознава за първи път българската публика с напълно непознати и по-малко изпълнявани песни от Станислав Монюшко и Фредерик Шопен.

Освен като камерен изпълнител за *приносни* участия трябва да отбележа и *концертите с оркестър* и концерти, посветени на годишнини, специални поводи и събития:

Солист на Тържествен оперен концерт, в Деня на Европа – 9 май, посветен на 60 години от подписването на Римските договори и 40 години от създаването на Делегацията на Европейската комисия в Гърция – проведен в Атина, Национална опера на Гърция, зала “Ставрос Ниархос”, с оркестъра на операта, под диригентството на Елиас Вудурис (2017 г.).

Оперен концерт с оркестъра на Симфонично-оперетно дружество “Маестро Г. Атанасов”, – диригент Христо Павлов Пазарджик - 2016 г.

концерти като солист със Симфоничния оркестър и смесения хор на БНР, с оркестрите на оперите в Стара Загора, Бургас и др.

Осъществява записи за фонда на БНР, компактдискове за Siemens и Трета виенска школа. В репертоара си има партии и арии от опери на Верди, Моцарт, Пучини, Бизе, Чайковски и др. Тя е първи изпълнител на ролята на Лиза от операта "Крадецът на праскови" от Бл. Константинова.

Към художествено-творческите приноси добавям и участието във фестивали: Ежегодния фестивал „Нова българска музика“, Международния музикален фестивал „Софийски музикални седмици“ /Съвместен концерт с баритона Марчин Брониковски и доц. д-р Елена Каралийска/, участва във фестивали за съвременна руска музика.

В справката си за приносния характер на педагогическата дейност Елица Нешевска отбелязва наградите и реализацията на студентите си. Впечатляващи са изявите на сопраното Гергана Георгиева и тенора Сонг Це като най-представителни за приносите на вокално-педагогическата дейност. Подробно и поименно са описани и всички награди, участия и професионална реализация на младите певци от класа на доц. д-р Елица Нешевска, което свидетелства за висока професионална и педагогическа ерудиция. Трябва да спомена като важни за педагогическата ѝ дейност и ръководените от нея Музикални ателиета. Успоредно с вокално-педагогическата си дейност Нешевска е научен ръководител на докторанти и магистри.

За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по Класическо пеене е представена и справка за научно – публицистична дейност. Като съществен принос по тази точка е монографията “Проф. Мати Пинкас – творчески и педагогически принципи” базирана на докторската ѝ дисертация. Не омаловажавам и приложените статии, доклади, отзиви и рецензии.

В справката за изпълнение на минималните изисквания за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по класическо

пеене (официализирана в НАЦИД) изключително прецизно са покрити всички точки по съответните групи изисквания. Освен художествено-творческите прояви на доц. д-р Елица Нешевска, в които без да омаловажавам мащабните концертни и оперни творчески изяви, изпъкват камерните концерти и запознаване и популяризиране на неизпълнявани и непознати за България творби от световната камерна вокална музика, тя е участник в 4 майсторски класа, ръководител на 2 музикални ателиета, участник в 3 национални и 2 международни художественотворчески проекта.

Доц. д-р Елица Нешевска е запомнящ се камерен и концертен изпълнител, но и ревностен радетел и достоен продължител на славната българска певческа школа и интерпретаторска традиция във вокално-постановъчния процес и върху това как младите певци трябва да се подготвят за изпълнение. Нейната многоспектърна дейност - педагогическа, научна, художествено-творческа, обществена се отличава с интелигентност и професионална компетенция, етичност и социална ангажираност. От научно-изследователската ѝ дейност проличава, че е много добре запозната с теоретичната литература и владее особеностите на различните жанрове и стилове. Длъжността “Професор”, за която кандидатства доц. д-р Елица Нешевска, предполага и известна педагогическа нагласа. С удоволствие мога да констатирам, че кандидатката има сериозна, дългогодишна преподавателска практика в Националната Музикална Академия със значителни приноси за развитието на Катедра “Класическо пеене”. Работи успешно за осъществяване на връзката между учебен процес и професионална сценична реализация на студентите, една отколешна образователна традиция, проверена от времето и с видими респектиращи резултати. Кандидатката има подчертано чувствително отношение към вокала и необходимото търпение за постигане на органика при изграждане на вокалния образ. Умее да внуши и отработи стилистичните и драматургични параметри чрез особеностите на вокала и съобразявайки се със съответното ниво на вокално развитие на студента. Съдейства с търпимост и съпричастност в

процеса на прилагане и трансформиране на техническите вокални умения в естетически издържани сценични интерпретации от страна на младите оперни изпълнители.

Като заключение искам да кажа, че доц. д-р Елица Нешевска притежава необходимите качества за заемане на академичната длъжност „професор“ по класическо пеене.

Убеден съм в приносите на представените като хабилитационен труд справки и документи от доц. д-р Елица Руменова Нешевска. С цялостната си дейност и приноси кандидатката отговаря на изискванията за придобиване на академичната длъжност „професор“ по Класическо пеене направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“ и изказвам своята положителна оценка.

26.04.2022 г.

София

Рецензент.....

/проф. д-р Свилен Райчев/